

Sygn. akt: I C 1440/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2024 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym: Przewodniczący: sędzia Juliusz Ciejek

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Kosowska

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2024 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. P. (1)**

przeciwko **S. N. i M. N.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę **222.711 zł 53 gr** (dwieście dwadzieścia dwa tysiące siedemset jedenaście złotych pięćdziesiąt trzy grosze) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 marca 2023 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 11.217 zł (jedenaście tysięcy dwieście siedemnaście złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, w tym kwotę 10.817 (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w O. tytułem zwrotu kosztów sądowych kwotę 15.132 zł 20 gr (piętnaście tysięcy sto trzydzieści dwa złote dwadzieścia groszy),

V. przyznaje kuratorowi pozwanych A. S. kwotę 4.320 zł (cztery tysiące trzysta dwadzieścia złotych) tytułem wynagrodzenia oraz kwotę 76,90 zł (siedemdziesiąt sześć złotych dziewięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu wydatków.

Sygn. akt I C 1440/21

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 29.12.2021 r. przeciwko S. N. i M. N. powódka M. P. (1) wniosła o:

- zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwoty 222.711,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

ewentualnie,

- zasądzenie od pozwanych in solidum na rzecz powódki kwoty 222.711,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

ewentualnie,

- zasądzenie od pozwanego S. N. na rzecz powódki kwoty 111.355,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz od pozwanej M. N. na rzecz powódki kwoty 111.355,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Ponadto, powódka wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z art. 98 § 1¹ i § 1² k.p.c.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwani w 2008 r. zaoferowali jej pomoc finansową i pokrycie kosztów leczenia jej syna w Szwajcarii. Od tego czasu strony pozostawały w bliskiej przyjaźni. W 2013 r. pozwana zwróciła się do powódki z prośbą o pomoc finansową. Powódka zaciągnęła w dniu 13.11.2013 r. kredyt gotówkowy w kwocie 45.000 zł z przeznaczeniem na przekazanie pomocy finansowej pozwanym. Pozwani mieli spłacać raty kredytu dokonując wpłat bezpośrednio na rachunek przypisany do spłaty kredytu. Następnie powódka w dniu 15.08.2015 r. zaciągnęła kolejny kredyt tj. kredyt konsolidacyjny na kwotę 100.664,31 zł – z przeznaczeniem na ulokowanie środków przez pozwanych na rachunku inwestycyjnym. Syn powódki przekazał z powyższego kredytu pozwanej kwotę 60.000 zł. Kolejną umowę kredytu powódka zawarła w dniu 27.10.2015 r. na kwotę 213.900 zł. W dniu 30.10.2015 r. powódka przekazała pozwanej w gotówce kwotę 200.000 zł. Pozwani mieli wpłacać regularnie pieniądze na spłatę kredytu na rachunek przypisany do jego obsługi. Pozwani nie dokonywali regularnych spłat rat kredytu i w związku z tym w dniu 26.10.2016 r. bank wypowiedział powódce umowę kredytu. W tym samym dniu powódka zawarła umowę kredytu obrotowo-operacyjnego na kwotę 230.000 zł, zaś całkowita kwota kredytu wynosiła 357.650 zł. Pozwani mieli spłacać kredyt bezpośrednio na rachunek przypisany do jego obsługi. Pozwani od 11.07.2017 r. zaprzestali dokonywać wpłat na rachunek powódki i unikali kontaktu. Powódka wezwała pozwanego do zwrotu dochodzonej pozwem kwoty, jednak wezwanie pozostało bez odpowiedzi.

(pozew k. 4-9, k. 231-238)

Postanowieniem z dnia 03.01.2023 r. Sąd Okręgowy na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 w zw. z art. 139¹ § 2 k.p.c. zawiesił postępowanie, wobec niedoręczenia skutecznie pozwanym odpisu pisma.

(postanowienie – k. 298)

Zarządzeniem z dnia 10.03.2023 r. Sąd Okręgowy na podstawie art. 144 k.p.c. ustanowił dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych kuratora.

(zarządzenie – k. 224)

W odpowiedzi na pozew kurator ustanowiony dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych wniosł o:

- oddalenie powództwa w całości,
- nieobciążanie pozwanych kosztami procesu,
- przyznanie kuratorowi wynagrodzenia zgodnie z przepisami i według uznania sądu.

Ponadto, podniesiony został zarzut przedawnienia.

(pismo kuratora – k. 248-251)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony niniejszego postępowania od 2005 r. pozostawały w bliskiej relacji koleżeńskiej.

(dowód: przesłuchanie powódki – k. 350v-351v)

Młodszy syn powódki jest niepełnosprawny. W 2005 r. miał problemy zdrowotne - tracił słuch. W tym samym czasie pojawiła się możliwość jego leczenia w szpitalu w Z.. Powódka nie posiadała środków, które umożliwiłyby sfinansowanie operacji oraz pokrycie kosztów leczenia.

(dowód: dokumentacja z leczenia syna powódki – k. 240-244 oraz k. 224-232 w aktach sprawy K. O., przesłuchanie powódki – k. 350v-351v)

W 2008 r. pozwani zaoferowali powódce pokrycie kosztów zagranicznego leczenia jej syna. Powódka przyjęła tą propozycję. Operacja syna powódki przebiegła prawidłowo w wyniku czego nie stracił on słuchu. Powódka była wdzięczna pozwanym za otrzymaną pomoc.

(dowód: przesłuchanie powódki – k. 350v-351v)

Pozwani przedstawiali się jako osoby zamożne, wyjeżdżali na zagraniczne wycieczki, byli właścicielami nieruchomości.

(dowód: przesłuchanie powódki – k. 350v-351v)

Pozwana w 2013 r. poinformowała powódkę o trudnościach finansowych, które spotkały pozwanych. W związku z tym zwróciła się do powódki o pomoc finansową. Jednocześnie pozwani zapewniali powódkę o tym, że otrzymane środki zostaną zainwestowane i zostanie z nich spłacone zobowiązanie wobec banku, a zysk zostanie podzielony między strony postępowania. Powódka zdecydowała się na propozycję pozwanych będąc wdzięczną za pomoc dla jej syna oraz z uwagi na obiecane zyski.

(dowód: przesłuchanie powódki – k. 350v-351v, zeznania świadka M. P. – k. 360v-361v, zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa k. 1-5 w aktach sprawy K. O., przesłuchanie powódki k. 122-125 w aktach sprawy K. O. przesłuchanie świadka M. P. k. 142-144v w aktach sprawy K. O.)

Powódka zaciągnęła w (...) S.A. w dniu 13.11.2013 r. kredyt gotówkowy w kwocie 45.000 zł. W tym samym dniu całą kwotę przekazała przelewem pozwanej. Pozwani mieli spłacać raty kredytu dokonując wpłat bezpośrednio na rachunek przypisany do spłaty kredytu. Pozwani dokonali spłat na łączną kwotę 16.573,57 zł.

Kredyt został spłacony w dniu 19.11.2015 r. na skutek zawarcia przez powódkę kolejnej umowy kredytu konsolidacyjnego.

(dowód: umowa nr (...) kredytu platinium z zał. – k. 12-20, potwierdzenie przelewu z dnia 13.11.2013 r. – k. 34 , zestawienie operacji na rachunku – k. 35-40, zaświadczenie z dnia 10.05.2018 r. – k. 33, przesłuchanie powódki – k. 350v-351v, zeznania świadka M. P. – k. 360v-361v)

Strony postępowania pozostawały w stałym bliskim kontakcie. Starszy syn powódki zaprzyjaźnił się z pozwanym, który opowiadał mu o giełdzie i zyskach finansowych z tym związanymi.

(dowód: przesłuchanie powódki – k. 350v-351v, zeznania świadka M. P. – k. 360v-361v, korespondencja e-mail k. 241-258 w aktach sprawy K. O.)

W 2015 r. pozwani potrzebowali samochodu do korzystania z niego podczas obecności w Polsce. Pozwany twierdził, że nie może zawrzeć umowy leasingu ponieważ nie prowadzi działalności gospodarczej oraz nie mieszka na stałe w Polsce. Wobec tego zwrócił się do syna powódki M. P. (3) aby ten zawarł taką umowę, zaś pozwany będzie regulował należności wynikającego z tego tytułu. Syn powódki zawarł z J.A. K. Sp. J. w dniu 27.03.2015 r. umowę zamówienia pojazdu samochodowego za cenę 134.500 zł, który miał zostać sfinansowany z umowy leasingu. Pozwani początkowo spłacali raty leasingu, aż przestali dokonywać spłat. Z uwagi na brak spłaty, ostatecznie przedmiot leasingu został zwrócony w 2017 r. leasingodawcy.

(dowód: umowa zamówienia auta 2015 z dnia 27.03.2015 r. – k. 97, przesłuchanie powódki – k. 350v-351v, korespondencja e-mail k. 241-258 w aktach sprawy K. O. zeznania świadka M. P. – k. 360v-361v)

Następnie, powódka została przekonana przez pozwanych do przekazania im kolejnych i wyższych środków. W związku z tym powódka w dniu 19.08.2015 r. zaciągnęła kolejny kredyt tj. kredyt konsolidacyjny na łączną kwotę 140.000 zł. Część kwoty została przeznaczona na spłatę poprzedniego kredytu tj. kredytu nr (...) z dnia 13.11.2013 r. Tytułem spłaty poprzedniego zobowiązania została przelana kwota 35.134,69 zł z czego kwota 28.426,52 zł stanowiła kapitał. Pozostała kwota kredytu została przeznaczona na potrzeby własne powódki oraz przekazana pozwany. Syn powódki przekazał pozwanej z powyższego kredytu w gotówce kwotę 60.000 zł.

Pozwani dokonali spłaty kwoty 22.500 zł.

Powódka w dniu 06.11.2017 r. zawarła aneks do umowy kredytu dotyczący zawieszenia spłaty kredytu na okres 3 miesięcy.

(dowód: umowa kredytu z dnia 19.08.2015 r. o numerze (...) kredytu platinium z zał. – k. 21-31, zestawienie operacji na rachunku – k. 35-40, zaświadczenie z dnia 10.05.2018 r. – k. 33, aneks do umowy kredytu nr (...) – k. 32, przesłuchanie powódki – k. 350v-351v, zeznania świadka M. P. – k. 360v-361v, zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa k. 1-5 w aktach sprawy K. O.)

W dniu 27.10.2015 r. powódka pod wpływem prośby pozwanej, zawarła z (...) S.A. kolejną umowę kredytu na kwotę 213.900 zł. Pozwana mówiła, że te pieniądze pozwolą jej i mężowi stanąć na nogi. W dniu 30.10.2015 r. przekazała pozwanej w gotówce kwotę 200.000 zł. Pomimo prośby powódki pozwana nie zawarła z nią formalnej umowy na piśmie, tłumacząc, że znają się tyle lat i że jest to niepotrzebne. Kredyt nie był regularnie spłacany ani przez powódkę, ani przez pozwanych. Z tego względu bank wypowiedział powódce umowę kredytu.

(dowód: umowa kredytu nr (...) – k. 41-43, zestawienie operacji – k. 44-45, przesłuchanie powódki – k. 350v-351v, zeznania świadka M. P. – k. 360v-361v)

Pozwani zasugerowali powódce aby zaciągnęła kolejny kredyt na spłatę dotychczasowego zadłużenia. Powódka zdecydowała się na zawarcie kredytu obrotowego-operacyjnego w (...) Bank S.A. na kwotę 230.000 zł, zaś całkowita kwota kredytu wynosiła 357.650 zł. Pozwani również w tym wypadku zobowiązali się wobec powódki do spłaty kredytu bezpośrednio na rachunek przypisany do jego obsługi.

Pozwani spłacili kwotę 43.215 zł.

(dowód: umowa kredytu „kredyt obrotowy-operacyjny ratalny” – k. 46-56, historia rachunku – k. 57-76, harmonogram spłat – k. 77, przesłuchanie powódki – k. 350v-351v)

W 2017 r. pozwani zwrócili się do powódki o zameldowania pozwanego w jej mieszkaniu. Powódka zgodziła się i zameldowała pozwanego na okres 3 miesięcy.

(dowód: przesłuchanie powódki – k. 350v-351v)

Pozwany pozostawał w stałym kontakcie ze starszym synem powódki tj. M. P. (3). Korespondencja między nimi dotyczyła spłaty zobowiązań. Pozwany również informował syna powódki o aktualnych trendach giełdowych i tłumaczył co z nich wynika.

Pozwany e-mailem z dnia 11.07.2017 r. poinformował syna powódki, że nie jest w stanie w lipcu oraz sierpniu dokonywać spłat wszystkich rat kredytu. Pozwani zaprzestali dokonywać spłat rat kredytu i unikali kontaktu z powódką.

Powódka kontaktowała się z pozwaną w sprawie spłaty zadłużenia.

Pozwany miał przekazać powódce dane do konta inwestycyjnego – w celu logowania się i sprawdzania stanu inwestycji. Pozwany informował syna powódki, że inwestycje zapewnią dobrą emeryturę powódce. Pozwani zapewniali o bezpieczeństwa dokonywanych inwestycji i braku możliwości przyniesienia straty.

(dowód: korespondencja SMS stron – k. 78-81, korespondencja e-mail – k. 82-151 oraz k. 241-258 w aktach sprawy K. O., korespondencja pozwanego z świadkiem k. 233-240 w aktach sprawy K. O. przesłuchanie powódki – k. zeznania świadka M. P. – k. 360v-361v)

Powódka złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oszustwa przez pozwanego oraz prowadzeniu przez niego działalności polegającej na obracaniu funduszami bez zezwolenia. Postępowanie zostało umorzone.

(dowód: zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa k. 1-5 w aktach sprawy K. O. protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka – k. 154-161, dokumenty z czynności prowadzonych przez K. O. – k. 162-214)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych powództwo podlegało uwzględnieniu niemalże w całości. Sąd oddalił jedynie w części żądanie odsetkowe. W ocenie Sądu pozwani w sposób przemyślany i celowy wykorzystali wobec powódki mechanizm podobny jaki występuje w tzw. piramidzie finansowej. Namawiali powódkę do brania kolejnych, za każdym razem większych kredytów, aby zaspokoić stare, niespłacone, mając ją rzekomymi, przyszłymi zyskami. Pozwani wykorzystali łączące ich z powódką bliskie stosunki, poczucie wdzięczności oraz zapewnienia o zysku co skutkowało przekazaniem im przez powódkę łącznie kwoty 305.000 zł. W ocenie sądu powódka nie zawarła z pozwanymi umowy pożyczki w rozumieniu kodeksu cywilnego. Nie była to też umowa inwestycyjna. Bezspornym jest, że nie sporządzono żadnego dokumentu na tę okoliczność. Zachowanie pozwanych i dokonane czynności należało zatem ocenić w kategorii czynu niedozwolonego. Podniesiony przez kuratora ustanowionego dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych zarzut przedawnienia okazał się niezasadny.

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach prowadzonego dochodzenia przez policję oraz przedłożone do akt niniejszej sprawy, których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała. Istotne do ustalenia stanu faktycznego były również zeznania świadka M. P. oraz powódki. Co do zasady zeznania świadka i powódki były spójne oraz tworzyły logiczny ciąg zdarzeń. Jednakże Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka i powódki w zakresie dotyczącym tego, że powódka pożyczała środki pozwanym i nie liczyła na uzyskanie z tego tytułu zysku. Z złożonego przez powódkę zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, jak również jej zeznań podczas dochodzenia jednoznacznie wynika, że przekazanie środków nie miało charakteru pożyczki. Powódka była zapewniana o tym, że środki będą inwestowane, zaś zysk pozwoli na spłatę zobowiązań na rzecz banku, a pozostała kwota zostanie podzielona między powódkę, a pozwanych. Z tego względu zeznania świadka jak i powódki w zakresie intencji przekazywania środków pozwanego Sąd ocenił odmiennie niż jak to było przedstawiane przez stronę powodową, co nie podważa jednak samego faktu przekazania środków finansowych. Ostatecznie, osobowy materiał dowodowy w połączeniu z dowodami z dokumentów pozwolił ustalić stan faktyczny będący podstawą wydania orzeczenia w sprawie.

Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie był fakt utrzymywania przez strony bliskich relacji, pomoc udzielona młodszemu synowi powódki przez pozwanych, fakt przekazania pozwanym kwoty 45.000 zł i 60.000 zł. Sporna natomiast pozostawała kwestia przekazania przez powódkę kwoty 200.000 zł oraz charakteru przekazania środków – czy była ta pożyczka czy inna umowa nienazwana.

Kurator ustanowiony dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych podniósł zarzut przedawnienia.

Przed dokonaniem subsumcji ustalonego stanu faktycznego konieczne jest omówienie czynności podejmowanych przez strony i ich ocena.

Pozwani w oczach powódki jawili się jako osoby zamożne, żyjące na wysokiej stopie, a pozwany jako finansista bardzo dobrze radzący sobie na rynku papierów wartościowych. Ponadto, pozwani sfinansowali leczenie syna powódki, co dodatkowo zbudowało zaufanie powódki do pozwanych - z jednej strony budziło w niej poczucie wdzięczności, a z drugiej strony nie pozwalało na przypisanie złych intencji pozwany przez cały okres znajomości. Pozwani zaś pozyskiwali swój majątek na tworzeniu mirażu rzekomych inwestycji. Jednak ciąg zdarzeń, a w szczególności szereg zachowań pozwanych wobec powódki przypomina działanie klasycznego mechanizmu piramidy finansowej.

Pozwani po raz pierwszy zwrócili się do powódki o przekazanie im pieniędzy w 2013 r. powołując się na przejściowe trudności finansowe. Powódka przekazała pozwanej kwotę 45.000 zł. Powódka podczas przesłuchania przez funkcjonariusza policji zeznała „Oni nie chcieli, aby podpisywać z nimi jakąś umowę na inwestowanie przekazanych przeze mnie środków, bo przecież się za dobrze znamy. Ona mi cały czas mówiła, że wszystko jest w bezpiecznych papierach. (...) M. przekazała mi, że S. z przekazanych przeze mnie pieniędzy miał spłacać moje raty kredytu według tego co bank miał mi wyliczyć, część z zarobionych pieniędzy miał brać dla siebie, a jakąś część przeznaczyć dla mnie. (...) M. mówiła mi, że oni za bardzo z Polakami nie chcą inwestować” (k. 123v-124 akt policji o nr (...) (...) stanowiących załącznik do niniejszej sprawy). Kwota z pierwszego kredytu była regularnie spłacana przez pozwanych bezpośrednio na rachunek obsługi kredytu. Następnie w sierpniu 2015 r. powódka zaciągnęła kolejny kredyt, z którego przekazała 60.000 zł pozwany. Spłaty z tego tytułu również odbywały się bezpośrednio na rachunek obsługi kredytu. Aż w końcu października 2015 r. powódka zaciągnęła kredyt i przekazała pozwanej kwotę 200.000 zł. Powódka zeznała podczas dochodzenia „Po wzięciu tego kredytu M. mi mówiła, że a S. mówił M., że jak będzie miał trochę czasu, to da nam kody do tych pieniędzy, abyśmy mogli tam wchodzić i gdyby mu coś się stało, to żebyśmy mogli pobrać te pieniądze. M. mówił mi, że te pieniądze są zainwestowane. Ja zrozumiałam, że to było na zagranicznych kontach, bo M. mówiła, że S. inwestuje za granicą” (k. 124 akt policji o nr (...) (...) stanowiących załącznik do niniejszej sprawy). Kredyt był początkowo regularnie spłacany. Później pozwany wskazał, że z uwagi na brak środków nie może spłacać zobowiązań w dotychczasowej wysokości. Ostatecznie pozwani zaprzestali całkowitej spłaty. Jednocześnie z korespondencji mailowej wynika, że pozwany również wiedział, że powódka zaciągnęła kredyt konsolidacyjny w (...) Bank S.A. Pozwanym znane były treści umów zawieranych przez powódkę, wysokość zobowiązań, numery rachunków do obsługi kredytu. Wynika to z korespondencji załączonej zarówno do akt niniejszej sprawy jak i akt prowadzonego przez policję dochodzenia. Ponadto powódka wskazała, że „Oni nigdy nie zaprzeczali, że oni dostali te pieniądze, że S. spłacał te raty. Nie wypierali się tego. Powiedzieli mi, że nie spłacają, bo nie mają pieniędzy. Ja podejrzewam, że gdyby naprawdę stracili moje pieniądze w ramach inwestycji, to S. powinien mi pokazać na dokumentach, jak to przebiegało. M. cały czas mnie zapewniała, że moje pieniądze są inwestowane w bezpieczne papiery.” (k. 125 akt policji o nr (...) (...) stanowiących załącznik do niniejszej sprawy).

Pozwany budował obraz siebie jako osoby, która bardzo dobrze zna się na rynku finansowym. Zapewniał syna powódki, że pomoże mu również odnaleźć się w świecie papierów wartościowych. Syn powódki pozostawał z pozwany w stosunkach przyjacielskich, więc tym bardziej nie miał powodu aby nie ufać pozwanemu. Jak wynika z załączonej korespondencji pozwany przekazywał informacje dotyczące inwestowania, które w przekonaniu świadka były prawdziwe i rzetelne. Jednakże, mogły być to dowolne dane, informacje nie mające nic wspólnego z rzeczywistością, zaś syn powódki nie miał w tym zakresie wiedzy, która pozwoliłaby mu to rzetelnie zweryfikować. Jednocześnie wskazać należy, że świadek również zaciągnął zobowiązanie finansowe tj. zawarł umowę leasingu, która faktycznie miała służyć wyłącznie pozwany i być przez nich realizowana. Świadek M. P. (3), syn powódki zeznał „S. na początku 2015 r. obiecał, że pokaże mi na czym polega jego działalność i jakie sukcesy ma w działalności finansowej. Pokazywał mi to. Pokazywał mi, że wygrywa jakieś konkursy tradingowe, bazy do zarządzania klientami. W moim rozumieniu kwoty udostępniane nie miały być inwestycją mamy. Mama nie miała otwartego żadnego konta inwestycyjnego. Po pewnym czasie mieliśmy dostać hasła do konta inwestycyjnego. (...) S. mówił, że po spłacie pożyczek chciałby żeby mama miała dobrą emeryturę. Według niego te pieniądze miały dla mamy przynieść jakiś

dochód. Mówił, żeby nasza współpraca po spłacie tak właśnie wyglądała. chodziło o to, żeby pieniędzy nie wycofywać, żeby po spłacie on mógł nimi obracać.” (k. 360v-361v)

Powyższe świadczy przede wszystkim o tym, że zarówno powódka jak i jej syn mieli bardzo duże zaufanie do pozwanych wynikające z bliskich relacji jak i pomocy udzielonej dla młodszego syna powódki. Ponadto, pozwani w latach 2005-2013 r. tj. przez 8 lat odbierani byli jako osoby majątne z uwagi na pracę pozwanego przy inwestowaniu środków finansowych. Taki poziom relacji w połączeniu z wdzięcznością za uratowanie słuchu dziecka oraz pracą zawodową pozwanego i jakością życia pozwanych mógł nie wzbudzać podejrzeń powódki, gdy zdecydowała się zaciągnąć pierwszy kredyt. Co więcej, zobowiązanie z pierwszego kredytu było regularnie spłacane, co również umocniło przekonanie powódki co do uczciwości pozwanych. W związku z tym, powódka podjęła decyzję o zawarciu kolejnych umów kredytu i przekazania środków finansowych pozwanym.

W toku prowadzonego dochodzenia pozwani nie zaprzeczyli, że powódka przekazała im kwotę 45.000 zł oraz 60.000 zł. Sporna natomiast była kwota 200.000 zł. Za uznaniem, że faktycznie doszło do przekazania pozwanym kwoty 200.000 zł przemawia to, że powódka wypłaciła kwotę 200.000 zł w gotówce. Środki z drugiego kredytu zostały również przekazane w taki sam sposób. Świadkiem przekazania kwoty 200.000 zł był syn powódki. Ponadto, pozwani dokonywali spłat również z tego kredytu wpłacając środki na rachunek obsługi kredytu. Co więcej, z korespondencji mailowej stron wynika, że pozwany miał wiedzę również o ostatnim zobowiązaniu zaciągniętym w (...) Bank S.A. Pozwany w korespondencji z synem powódki nie zaprzeczył, aby otrzymali z pozwaną pieniądze. Jedynie wskazywał na to, że nie ma środków na spłatę zobowiązań oraz powoływał się na pieniądze przekazane na leczenie syna powódki. Logicznym i zgodnym z doświadczeniem życiowym jest to, że w sytuacji gdy ktoś żąda zwrotu jakiegokolwiek kwoty to w przypadku niezasadności takiego żądania spotyka się stanowczą reakcją i zaprzeczeniem co do istnienia zobowiązania. W niniejszej sprawie taka okoliczność nie została wykazana. Pozwany nie próbował wyjaśnić tego, z jakiego tytułu zwrotu żąda powódka, a jedynie powoływał się na udzielenie pomocy powódce i wzbudzenie w niej poczucia wdzięczności.

Wbrew twierdzeniom pozwanej, odmiennych od tych w trakcie dochodzenia, powódka nie udzielała pozwanym pożyczek. W cytowanych wyżej jej zeznaniach pojawia się informacja o zysku dla niej, o inwestowaniu jej środków, o bezpiecznym lokowaniu jej środków w papierach wartościowych. Świadek również zeznaje wskazując na oczekiwany w przyszłości zysk. Jeżeli powódka faktycznie udzieliłaby pozwanym pożyczek, to nie byłaby zainteresowana tym, co się dzieje z tymi pieniędzmi, pozwany nie informowałby jej, że udostępni jej kody do banku, powódka nie oczekiwałaby historii inwestycji środków, bo straciłyby one dla niej walor jej pieniędzy z chwilą przekazania ich pozwanej. W przypadku pożyczki powódka byłaby wyłącznie zainteresowana tym, aby pozwani ją spłacili.

Jednocześnie należy wskazać, że nielogiczne i niezgodne są twierdzenia pozwanego podawane w toku dochodzenia jakoby dokonywał spłaty zobowiązań powódki w ramach pomocy. Zrozumiała i jak najbardziej pożądana jest postawa pozwanych w sytuacji choroby dziecka powódki. Trudno jednak znaleźć logiczne uzasadnienie dla dobrowolnych systematycznych spłat rat kredytu przez pozwanego w wyniku chęci pomocy powódce, w sytuacji gdy sami znajdowali się w tarapatkach finansowych. Powyższe twierdzenia nie znajdują uzasadnienia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Podsumowując, bezsprzecznie należy uznać, że pozwani wspólnie, w porozumieniu dopuścili się oszustwa względem powódki. Wykorzystali łączącą ich przyjaźń oraz jej wdzięczność za pomoc dla jej młodszego syna przez co przekonali ją do powierzenia im środków finansowych. Zapewniali o bezpieczeństwie inwestowanych środków oraz pewnym zysku. W prawdzie powódka nie otrzymała żadnych korzyści finansowych, jednak w świetle zeznań świadka miały być to inwestycje długoterminowe – skoro miały zapewnić powódce dobrą emeryturę.

Powódka przekazała pozwanym łącznie kwotę 305.000 zł i zwrotu kwoty w takiej wysokości może domagać się od pozwanych. Jednakże pozwani dokonywali spłat zaciągniętych przez powódkę kredytów w łącznej wysokości 82.288,47 zł. Wobec tego pozwani powinni zwrócić powódce kwotę 222.711,53 zł i taką kwotę solidarnie Sąd na

podstawie art. 415 k.c. zasądził, o czym orzekł jak w **punkcie I sentencji wyroku**. Z uwagi na to, że powyższa należność wynika z czynu niedozwolonego to odpowiedzialność pozwanych zgodnie z art. 441 § 1 k.c. jest solidarna.

Kurator wyznaczony dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych podniósł zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. Kwestia przedawnienia roszczeń z czynu niedozwolonego została uregulowana w przepisie art. 442¹ § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem „Roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.”. Uznać należy, że rozpoczęcie biegu terminu przedawnienia rozpoczęło się z dniem 23.04.2019 r., kiedy to powódka złożyła zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez pozwanych. W wcześniejszym okresie powódka pozostawała w przekonaniu, że zachowanie pozwanych nie stanowi przestępstwa, a okoliczności sprawy wskazując, że powódka mając zaufanie do pozwanych nie mogła im przypisywać złych intencji. Pozew w niniejszej sprawie został złożony w dniu 29.12.2021 r. a więc przed upływem 3-letniego terminu przedawnienia. Tym samym zarzut podniesiony przez kuratora okazał się niezasadny.

Powódka żądała zasądzenia od pozwanych na jej rzecz odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 222.711,53 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i to żądanie zostało uwzględnione jedynie w części – co do zasądzenia odsetek za opóźnienie jednakże od innej daty początkowej. Żądanie powódki zostało uznane przez Sąd za zasadne od dnia 21.03.2023 r. tj. od dnia następnego po dniu doręczenia kuratorowi ustanowionemu dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych pozwu. Dopiero w tej dacie można uznać, że pozwani zostali wezwani do zwrotu dochodzonych przez powódkę kwot. Powódka wskazywała, że wzywała pozwanych pismem z dnia 27.09.2018 r. jednakże nie przedstawiła na tą okoliczność dowodu doręczenia wezwania, a nawet potwierdzenia nadania. Z tego względu należy uznać, że pozwani pozostają w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia od dnia 21.03.2023 r.

W związku z tym, Sąd na podstawie art. 481 § 1 k.c. zasądził odsetki za opóźnienie od kwoty 222.711,53 zł od dnia 21.03.2023 r. do dnia zapłaty, o czym orzekł jak w **punkcie I sentencji wyroku**, zaś w pozostałym zakresie żądanie o zasądzenie odsetek oddalił, o czym orzekł w **punkcie II sentencji wyroku**.

Uwzględnienie tego żądania dezaktualizuje potrzebę odnoszenia się do żądania ewentualnego.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. poprzez obciążanie pozwanych obowiązkiem ich zwrotu na rzecz powódki w całości. Powódka uległa swemu żądaniu w nieznacznym zakresie tj. odnośnie odsetek ustawowych za opóźnienie od dochodzonej kwoty od dnia 29.12.2021 r. do dnia 20.03.2023 r.

Koszty procesu po stronie powodowej obejmowały uiszczoną opłatę od pozwu (200 zł), opłatę za pełnomocnictwo (17 zł), zaliczkę na kuratora ustanowionego dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych (200 zł), wynagrodzenie pełnomocnika (radcy prawnego) w stawce wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (10.800 zł).

O odsetkach od zasądzonych kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.

Z tego względu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 11.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, o czym orzekł w **punkcie III sentencji wyroku**.

W toku postępowania został ustanowiony kurator dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych. Wysokość należnego kuratorowi wynagrodzenia została ustalona na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w zw. z § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Opłata za czynności radcy prawnego w sprawie o wartości przedmiotu sporu 222.712 zł wynosi 10.800 zł, zaś kuratorowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości nie większej niż 40% wskazanej stawki. W ocenie Sądu

nakład pracy kuratora w niniejszej sprawie – ilość podjętych czynności w celu ustalenia miejsca pobytu pozwanych oraz zajęcie merytorycznego stanowiska w sprawie – uzasadnia zasądzenie wynagrodzenia w maksymalnej kwocie. Jednocześnie wskazać należy, że czynności podjęte przez kuratora dotyczyły dwóch osób pozwanych, jednak czynności podjęte w stosunku do nich były tożsame. Z tego względu w ocenie Sądu nie jest zasadne przyznawanie kuratorowi wynagrodzenia za zastępowanie każdej strony osobno.

Ponadto, kurator wykazał, że poniósł uzasadnione wydatki w związku z podjęciem czynności w kwocie 76,90 zł tj. koszty korespondencji oraz opłat za uzyskanie informacji. Przyznanie powyższej kwoty znajduje uzasadnienie w § 2 wspomnianego wcześniej rozporządzenia.

W związku z powyższym Sąd przyznał kuratorowi wynagrodzenie w kwocie 4.320 zł oraz kwotę 76,90 zł tytułem zwrotu wydatków, o czym orzekł w **punkcie V sentencji wyroku.**

O nieuiszczonych w sprawie kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Do rozliczenia pozostała kwota 10.936 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu (cała opłata wynosiła 11.136 złotych, a powódka uiściła z tego tytułu jedynie kwotę 200 złotych) oraz kwota 4.196,90 tytułem kosztów ustanowienia kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu pozwanych (wynagrodzenie 4.320 zł, wydatki 76,90 zł, a powódka uiściła z tego tytułu jedynie 200 zł). Ze względu na wynik sprawy pozwany powinien uiścić koszty sądowe w całości. Sąd nakazał ściągnąć od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w O. kwotę 15.132,20 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, o czym orzekł jak **w punkcie IV sentencji wyroku.**